

MỘT SỐ VẤN ĐỀ HOÀN THIỆN QUY ĐỊNH VỀ TỘI PHẠM CHỨC VỤ TRONG BỘ LUẬT HÌNH SỰ NĂM 2015

BÙI THỊ HẠNH*

Tóm tắt: Quy định của Bộ luật Hình sự (BLHS) Việt Nam về các tội phạm chức vụ đến nay đã có sự hoàn thiện đáng kể, tạo cơ sở pháp lý vững chắc cho công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Tuy nhiên, để tăng cường đấu tranh chống tội phạm chức vụ và phù hợp với chuẩn mực quốc tế, quy định về nhóm tội phạm này đòi hỏi phải tiếp tục được nghiên cứu hoàn thiện. Bài viết phân tích một số điểm còn vướng mắc, bất cập đồng thời đề xuất một số quan điểm và giải pháp tiếp tục hoàn thiện pháp luật hình sự Việt Nam về các tội phạm chức vụ nhằm tăng cường hiệu quả đấu tranh phòng chống tội phạm này trên thực tiễn.

Từ khóa: Tham nhũng; chức vụ; chủ thể; quyền hạn; khu vực tư

Ngày nhận bài: 28/01/2025; Biên tập xong: 10/02/2025; Duyệt đăng: 18/02/2025

SOME ISSUES OF IMPROVING REGULATIONS ON POSITION-RELATED CRIMES IN THE 2015 PENAL CODE

Abstract: The regulations of the Vietnamese Penal Code regarding position-related crimes have been significantly improved, creating a solid legal basis for the fight against corruption. However, to strengthen the fight against position-related crimes and comply with international standards, regulations on this group of crimes need to be further studied and improved. This article analyzes some existing problems and shortcomings, and proposes some perspectives and solutions to further improve Vietnamese criminal law on position-related crimes to enhance the effectiveness of combating this type of crime in practice.

Keywords: Corruption; position; subject; authority; private sector

Received: Jan 28th, 2024; **Editing completed:** Feb 10th, 2025; **Accepted for publication:** Feb 18th, 2025

Đặt vấn đề

Các tội phạm về chức vụ được quy định từ Điều 352 đến Điều 366 BLHS năm 2015, sửa đổi, bổ sung năm 2017. Các tội phạm về chức vụ xâm phạm hoạt động đúng đắn, bình thường, sự tuân thủ pháp luật của cơ quan, tổ chức. Cơ quan, tổ chức nói đến ở đây có thể bao gồm cơ quan Nhà nước, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, đơn vị vũ trang nhân dân, đơn vị sự nghiệp công lập, doanh nghiệp nhà nước và tổ chức, đơn vị khác do Nhà nước thành lập, đầu tư cơ sở vật chất, cấp phát toàn bộ hoặc một phần kinh phí hoạt động, do Nhà nước trực tiếp quản lý hoặc tham gia quản lý, tổ chức khu vực ngoài nhà nước¹. Tội phạm về chức vụ là nhóm tội phạm có dấu hiệu chủ thể đặc biệt, người phạm tội phải là người có chức vụ, quyền hạn trong cơ quan, tổ chức nhà nước hoặc tổ chức ngoài nhà nước. Đa số các tội phạm chức vụ đều có dấu hiệu phạm

tội với lỗi cố ý, động cơ vụ lợi hoặc mục đích khác. Hành vi lợi dụng chức vụ, quyền hạn là yếu tố cốt lõi trong mặt khách quan của các tội phạm này, với hậu quả gây thiệt hại cho tài sản của nhà nước, thiệt hại cho lợi ích công hoặc quyền lợi hợp pháp của cá nhân, tổ chức. Trong BLHS, các tội phạm về chức vụ được chia thành hai nhóm gồm các tội phạm tham nhũng và các tội phạm khác về chức vụ. Tham nhũng là hành vi của người có chức vụ, quyền hạn đã lợi dụng chức vụ, quyền hạn đó vì vụ lợi². Tội phạm tham nhũng là nhóm tội phạm đặc thù trong lĩnh vực chức vụ, quyền hạn, có các đặc điểm chính như sau: Chủ thể của tội phạm tham nhũng là người có chức vụ, quyền hạn; hành vi phạm tội gắn liền với việc lợi dụng chức vụ, quyền hạn (người phạm tội lợi dụng chức vụ, quyền hạn được giao để thực hiện hành vi tham nhũng), với

**Email: Hanhbui76@gmail.com*

Tiến sĩ, Phó Hiệu trưởng Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội

¹ Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội, *Giáo trình Luật hình sự phân các tội phạm*, tập 2, 2020, tr. 355.

² Khoản 1 Điều 3 Luật Phòng chống tham nhũng 2018.